

Dia: 28/ setembre/ 2021

Hora: 17:00 a 19:00 hores

Lloc: <https://zoom.us/meeting/87896593300>

Assistents

Institucions més significatives de la ciutat

Emilia Macias	CCOO
Albert Recio	FAVB
Juanjo Casado	UGT
Xènia Carné	Taula d'Entitats Tercer Sector

Consells sectorials de la ciutat

Joan Martínez	CAGG
---------------	------

Fitxer general d'entitats

Felisa Pérez	ABD
--------------	-----

Ciutadans de Renom

Àngels Guiteras
Delfí Cosials
Margarita Arboix

Ciutadans del padró

Alexandra Ramon
Alfred Lorman
Mercedes González
Elisenda Roca

Secretaria del Consell de Ciutat

Andreu Parera	Secretaria del Consell de Ciutat
Yolanda Jiménez	Suport tècnic EIDOS Dinamització Social
Pilar Blancafort	Suport tècnic EIDOS Dinamització Social

S'excusa: Alex Goñi de PIMEC, Anna Balletbò i Maria Isabel Ruiz

Ordre del dia

- Ponència Fèlix Ortega, Director General Barcelona Activa
- Ponència Oriol Estela, Coordinador Pla Estratègic Metropolità
- Precs i preguntes

Desenvolupament de la reunió

S'explica el marc i la dinàmica de la present sessió, dedicada a **Treball i Formació**, dins del grup de treball Barcelona Postpandèmia i es comenten els temes tractats a les anteriors sessions. Es recorden els objectius d'aquest grup de treball i es presenten els ponents que exposaran.

Fèlix Ortega

Director General Barcelona Activa

Director General de Barcelona Activa, l'agència de l'Ajuntament de Barcelona responsable de la promoció econòmica i el desenvolupament local. Llicenciat en Dret per la UB i MBA en gestió d'empreses audiovisuals. Anteriorment, ha exercit càrrecs en el mateix Ajuntament de Barcelona (gerent d'Empresa, Cultura i Innovació), a l'Ajuntament del Prat de Llobregat (director de Promoció Econòmica), gerent de COM Radio, la Xarxa de Televisions Locals de Catalunya, o el diari digital LaMalla.net. Com emprenedor, va fundar una empresa de base tecnològica (Redclash) i va ser editor de premsa musical.

El rol de les ciutats és fonamental, i també és important on ens trobem, en aquest cas Barcelona. No podem tenir la mateixa mirada que en altres països amb mercats de treball diferents. Hi hem de considerar diversos aspectes. Per una banda, hem d'abordar els reptes que ens planteja l'agenda 2030, tractant el creixement i el desenvolupament de les nostres ciutats d'una forma holística, donant una volta a la globalització. A Barcelona hi ha un Hub tecnològic digital, i s'està intentant impulsar el talent digital i una ocupació de qualitat. El clima i la qualitat de vida poden ser factors que ajudin a prendre una decisió, però el que té més influència és el tipus de feina i el salari. Es parla de les tres T: Talent, treball i tecnologia, i també tolerància. En general, hem de pensar en quin entorn volem treballar i viure.

Està canviant el paradigma del món del treball, no només perquè apareguin empreses amb models de negoci diferents, sinó perquè les noves generacions entren al mercat amb un plantejament diferent envers el treball, on busquen una flexibilitat que els permeti també gaudir. La transformació de l'economia és imparable, i ara tot s'ha accelerat. Hem de passar d'una

mentalitat conservadora a una de més oberta, on el treball no serveix només per viure sinó per dignificar la persona, i les empreses hauran de tenir compte aquesta nova perspectiva. També hem de plantejar-nos si més que protegir els llocs de treball, el que s'ha de fer és crear noves oportunitats i llocs de feina. Si fem cas dels estudis que indiquen que la tecnologia augmenta la productivitat però que farà desaparèixer llocs de treball, hauríem de veure com incorporar la tecnologia sense eliminar-los. També s'ha de parlar de les competències i softskills, hem d'analitzar quines són les noves competències que es demanen i com les convertim en llocs de treball. I pensar en com omplim aquests nous llocs de treball que es crearan, estudiant l'ajust entre la formació reglada i la que estan demandant i demandaran les empreses.

Sobre el talent digital a la ciutat, tenim moltes start-ups i scale-ups que plegades han generat 15.000 llocs de treball i un gran volum de finançament. Hem de pensar com acompanyem la transformació de la tecnologia, pensant que es tendirà cap a aquest tipus d'empresa amb les seves característiques pròpies. Com fem que la nova economia basada en el component més digital, sigui la base d'un treball definit, estable i de qualitat. A Barcelona hi ha una demanda de talent digital, amb un buit d'unes 15.000 persones, en canvi, tenim a la ciutat unes 71.000 persones a l'atur. Aquests llocs de treball els podem omplir donant competències, formant a la gent. Hem de treballar la formació des de primària i secundària amb un substrat tecnològic sense oblidar l'humanisme. Tot això, ens està portant a un canvi de paradigma, que no podem acabar de preveure, però que no podem desterrar. Hem de poder acompanyar la formació, no només amb la inserció immediata al mercat de treball, sinó pensant que en quins sectors són emergents i generaran més oportunitats en un futur. Hauréem de tenir la capacitat de fer que les persones que viuen a Barcelona puguin gaudir, siguin creatius i innovadors i es puguin adaptar. Es demanen capacitats diferents i hem d'acompanyar el canvi empresarial cap allà on volem.

Hem de tenir una mirada, social, digital i ambiental. L'economia té un component digital que s'ha d'abraçar, i això no vol dir que tot vagi al núvol, sinó, per exemple, que l'experiència del comerç de proximitat tingui una dimensió digital que l'acompanyi. Ha de ser social, en el sentit de pensar en com millorem les condicions dels treballadors. La legislació i el canvi cultural sempre van pel darrere. En aquests moments hi ha un compromís per abraçar una economia amb un component de sostenibilitat. Això ens dóna una oportunitat per col·laborar en la planificació de l'acompliment del nostre objectiu: ciutats resilents, sostenibles, i amb persones amb ocupacions i condicions de treball dignes.

Dóna tres propostes de recomanacions dirigides a l'Ajuntament per al dictamen del grup:

- L'Ajuntament ha de facilitar l'activitat econòmica per generar ocupació, fomentar la innovació interna i abraçar l'externa.

- Dirigir els objectius cap al model de ciutat i economia que volem, però essent permeables als canvis que estan venint.
- Confiar en la capacitat del sector privat, tant de grans empreses com pimes i autònoms, per desenvolupar empreses sostenibles. És important abraçar la col·laboració publicoprivada.

Oriol Estela

Coordinador Pla Estratègic Metropolità

Economista i geògraf. Professional del desenvolupament econòmic local des de fa 25 anys tant al sector públic com al privat. Actualment coordinador general del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona i coordinador tècnic de la Càtedra Barcelona-UPF de Política Econòmica Local.

Explicarà dues premisses. La primera, que entén que parlem de treball i formació per motius econòmics, sobretot del vincle de la formació amb el treball com a mitjà per guanyar-se la vida. La segona, que això no és independent del funcionament de l'economia local i de les estratègies i de les polítiques que es portin a terme respecte a aquesta economia. Explicarà com funciona l'economia de la ciutat i d'aquí, quines derivades es generen si hem de parlar de formació que ha de conduir a les persones a disposar d'un treball.

Hi ha una sèrie d'elements de política pública en el sentit ampli que condiciona enormement les necessitats, i per tant, les característiques dels llocs de treball que tindrem a la ciutat i per tant les necessitats de formació.

La primera és la **inversió exterior a la ciutat**. Totes les ciutats necessiten atraure inversió, i més en l'àmbit metropolità. El tipus d'inversió condicionarà l'activitat econòmica, els llocs de treball que es crearan, i l'estratègia pel que fa a qualificacions i disponibilitat de persones que puguin treballar en aquest àmbit. Per altra banda, cal tenir una estratègia de captació, quins tipus d'inversions i empreses, en quins sectors prioritaris, perfils requerits, etc.

La segona font són els **proveïments a l'exterior** i les exportacions. La qualitat dels serveis i productes de les nostres empreses ajuda a omplir aquesta "galleda" de renda. De nou, això està relacionat amb els llocs de treball i com aquestes empreses són capaces de competir amb empreses de l'exterior. El fet sobre si tenim les capacitats i qualificacions adequades perquè les empreses del territori puguin progressar, ha de condicionar les nostres polítiques formatives. Per altra banda, calen connexions amb la resta del territori metropolità/català i estratègia d'internacionalització de les empreses.

Els **ingressos per turisme**, molt lligats al tipus d'activitat turística que oferim i els llocs de treball que genera. Existeix una política de transformació del model i de l'oferta turística.

Els **impostos locals pagats per empreses de fora**. No té tanta relació amb la formació i amb el treball, però sí amb l'exigència que això ha de ser just i s'ha de complir. El disseny d'aquesta tributació ha de ser just i motivador.

Els **salaries pagats per empreses foranes**. Dependents del tipus de sectors i empreses, però també dels perfils professionals que pot oferir la ciutat. Hem de tenir en compte l'impacte del teletreball.

Transferència públiques. N'hi ha que representen inversió o despesa directa i les que són transferències de renda

Remeses emigrants. En el seu moment va ser important el nombre de persones que treballaven fora i enviaven diners a la família. En aquests moments, és més important a la inversa.

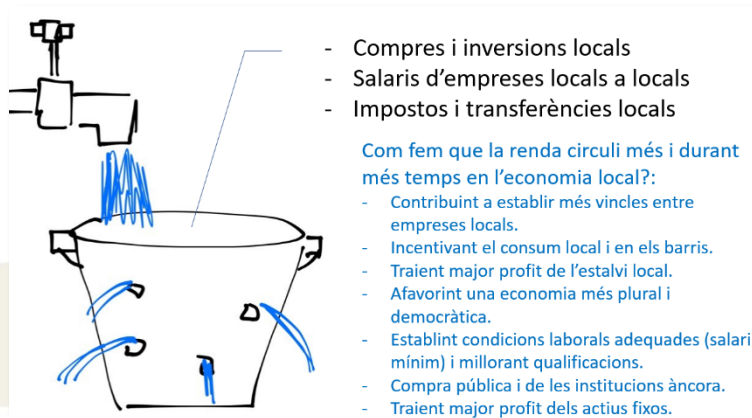
Aquest conjunt de renda que entra a la ciutat, ve de diferents fonts i en gran manera el seu gruix estarà determinat per quines característiques tenen les persones que treballen o poden ocupar els llocs que s'ofereixen.

Els ingressos que surten, són de naturalesa semblant que la que entra, com per exemple, la despesa turística que fem fora, els impostos i salaris pagats fora de la ciutat, etc. El funcionament de l'economia local es basa a trobar un equilibri entre els dos fluxos. El que hem de fer, és analitzar quines fugides de renda es poden minimitzar, com per exemple incrementant determinats àmbits de l'activitat econòmica que ho permeti, i per altra banda, que les rendes que surtin tinguin un efecte multiplicador a la ciutat. Les fugides de renda són inevitables, i en alguns casos positives si generen un efecte rebot. És important identificar on es produeixen, mesurar-les i articular aquelles polítiques que contribueixin a reduir-les allà on sigui possible.

Existeixen diferents visions de les polítiques i estratègies de desenvolupament econòmic local, i ell s'inspira en l'economia fonamental i la construcció de benestar comunitari.

Fonamentalment diuen que hem de veure l'economia com un tot, per tant les estratègies estan important els sectors més bàsics com els sectors que ocupen el

centre de les estratègies i polítiques, i que hem de saber en què som forts i en què volem

destacar. En la imatge, es mostra de quina manera proposa que hem de fer que aquesta renda continuï el màxim temps dins i circuli, sabent que algun moment marxarà.

Precs i preguntes

Albert Recio. Mostra preocupació perquè quan es parla del futur del treball, sempre es parla de les noves tecnologies, i aquestes per si soles no garanteixen una vida digna a tothom. Les estructures productives són molt complexes, no ens podem centrar només en una part. Es valoren poc certs treballs manuals, com per exemple la neteja o l'assistència domiciliària. El canvi climàtic té un impacte molt gran en l'agricultura i l'alimentació, hauríem de començar a preocupar-nos per com alimentarem a tothom. A més, falta fer un balanç material de tot aquest model tecnològic dins de la crisi mediambiental. Hem d'ampliar la visió econòmica, perquè un dels reptes principals dels anys vinents serà com garantir a la nostra societat condicions de vida adequades per a viure.

Resposta. Quan parlem de tecnologia i digitalització no vol dir que tots els treballs siguin digitals, sinó que hi ha una tecnologia i una economia digital que ho està transformant tot. El que hem de fer és formar tant als professionals com als receptors, i estudiar com les noves tecnologies i innovacions ens faciliten la feina. Com a reflexió general, hem de veure quins canvis vindran i com els podem anticipar i fer-los nostres, també des del punt de vista laboral i de la qualitat de vida.

Joan Martínez. Sobre la formació. Hem d'orientar la nostra conversació al futur, no parlar de la situació actual. Quan parlem de formació i del treball, s'ha dit que havíem d'oblidar-nos de tenir un treball per tota la vida, però hem de pensar en si la gent té la formació adequada per poder fer aquests canvis i trobar noves feines, i en cas que sigui necessari, com formar-les. Hi ha molta gent de l'àrea metropolitana que ve a treballar a Barcelona, no hem de pensar només en la formació de la gent de Barcelona sinó també d'aquestes persones.

Resposta. Hi ha un problema important amb l'atur juvenil, s'ha de pensar què hem de fer per acompanyar l'entrada i la permanència de la gent jove al mercat laboral, perquè seran els treballadors o empresaris d'aquí 10-15 anys. Per això, hem de ser permeables a com veuen els i les joves el món del treball.

Emilia Macias. Em preocupa perquè durant les ponències no hi ha hagut gaires referències a la formació. Hi ha aspectes en els quals crec que totes coincidirem, com que el treball no ha de servir només per viure, sinó per dignificar a les persones, i que s'ha de facilitar l'activitat econòmica i ser permeables al canvi. Sobre la cooperació públicoprivada, podem tenir diferents matisos. També s'ha parlat del talent, treball i tecnologia, de la visió que té Barcelona i de la sostenibilitat. Tenim clar on anem, però estem vivint en un moment de canvi important. Hem de

tenir poder analitzar la situació i necessitats dels col·lectius que ara mateix tenen un alt grau de precarietat, perquè si no, contribuïrem a incrementar aquestes diferències i a perpetuar la precarietat. Per això, hem de parlar de les condicions de treball. Una de les coses que necessiten aquests col·lectius, és formació: l'administració ha de ser conscient d'aquesta situació de precarietat i de què ha de fer perquè no sigui estructural.

Totes coneixem la problemàtica actual de la formació professional a Catalunya amb la manca de places. L'administració ha de donar resposta als problemes que té, i no mantenir algunes formacions professionals que actualment no tenen sortides. El paper de l'Ajuntament ha de ser dinamitzador, la gent que no formem passaran a estar en aquestes borses de precarietat i atur, i evitar-ho ha de ser punta de llança.

Resposta. Quan hem hagut de contractar persones vinculades al sector sanitari, hem recorregut a diverses formes, però l'hem trobat. Si això passés en l'àmbit tecnològic, no ho hauríem aconseguit. La formació professional dual no està funcionant perquè les empreses no saben com fer-se-la seva a causa de la burocràcia i el temps que hi ha de dedicar.

Tothom ha de tenir una base tecnològica per viure en aquest món, però també són necessàries les habilitats manuals, crear. I continuem tenint una manca de formació en idiomes. Sobre els treballs essencials, molts depenen de l'administració, que ha de ser la primera que els ha de valorar. Respecte a això, l'economia fonamental diu que com que són habitualment serveis que hem subcontractat i hem posat el preu per davant de tot, hi ha hagut una repercussió negativa.

Juanjo Casado. Recalca que no s'ha parlat de la tradició històrica de la ciutat de Barcelona i el seu entorn metropolità en termes de concertació social i econòmica, que per Barcelona, ha estat un motor històric per garantir l'activitat econòmica, la distribució de la riquesa i la cohesió social. Pregunta per quin paper creuen que juga la concertació social en el treball i formació. I també voldria que comentessin alguna cosa en la necessitat de corresponsabilitat i coordinació entre administracions amb competències diferents (l'estat, l'ajuntament, l'àrea metropolitana) pel que fa a la generació d'ocupació, i sobretot a la formació per aquells llocs de treball madurs, i especialment els nous que han de portar nous sectors productius.

Resposta. La concertació és clau, però ha de canviar la manera de fer-ho i evolucionar. Per exemple, per parlar de mobilitat, en l'acord ciutadà per una Barcelona inclusiva hi ha hagut una gran diversitat d'entitats, i això ho fa més ric però complex.

Elisenda Roca. Ha vist molta orientació a la gent jove. Li preocupa que algú amb 45-50 anys que no té competències digitals o idiomes, no pot fer aquests canvis de feina. També ens trobem que els joves que estan estudiant una carrera i màster, tenen clar que volen marxar, perquè creuen que aquí no hi ha un teixit empresarial que els pugui donar una feina que es correspongui

amb els seus estudis. Si la feina no és per tota la vida, i la gent va saltant feines, no es podran independitzar mai, amb una situació precària no els donaran préstecs.

Resposta. Ens hem de basar en els joves perquè són el futur, però hem d'ajudar a formar a la gent més gran. El sistema ha de tenir capacitat per ajudar-los a tots, potser a cadascú d'una manera diferent, com per exemple tenint un sistema social que aguanti que la gent a certa edat no pugui treballar.

Àngels Guiteras. Molt d'acord amb les intervencions. Vol tornar-nos a ubicar en els reptes de la Barcelona postpandèmia, amb què ens trobarem. No podem oblidar que venim de la crisi del 2008, i no hem recuperat inversions en temes claus com sanitat, educació i serveis socials, i aquestes crisis han estat i estan vinculades directament amb una manca d'inversions en aquests tres àmbits. Amb una cobertura major, segurament la pandèmia no hauria tingut els mateixos efectes. Tenim el repte i l'oportunitat de no reduir aquestes inversions, en tot cas incrementar-les (també vinculades al lloc de treball) i transformar-les. També està vinculat a potenciar la cooperació publicoprivada.

Resposta. S'han de recuperar inversions en tots aquests àmbits de manera sistèmica. Hem d'intentar anticipar-nos: la previsió de la salut ens ajuda a no col·lapsar el sistema sanitari. La redistribució és millor que la redistribució, i encara tenim molts elements de canvi en les nostres economies occidentals.

S'acomiada a les persones expertes i s'inicia el debat del grup.

Delfí Cosials. Tinc la sensació que hauríem de començar a fer l'esforç de concretar, no excessivament, però especificar què volem dir quan parlem de canvi del model productiu, i saber què li volem recomanar a l'ajuntament. El mateix quan parlem de tecnologia. Sí que hi ha alguns punts que es van repetint en totes les presentacions, i que podrien ser un fil conductor. Hem d'intentar transmetre a les expertes que baixin una mica més al detall. En aquest moment, potser tenim un excés d'informació.

Albert Recio. Crec que la concreció és molt difícil també per les ponències. Em preocupa que ens centrem en la tecnologia i la digitalització. Hem de tenir en compte la complexitat de l'estructura productiva local, i les polítiques s'han de fixar en aquesta complexitat. Això es concreta en tenir regulacions o estratègies formatives diferents per cada sector. El que ens hauria de preocupar més, són les dades que es donen a l'informe de l'ONU del clima, i el problema de recursos i alimentació que pot suposar.

Àngels Guiteras. Les tecnologies poden aportar coses positives i negatives (desigualtats...). Demana que els ponents ens donin les recomanacions, i nosaltres ja veurem què en fem.

Recomanacions que veu clares, com les accions positives que s'han donat a terme a la ciutat, com ho són els increments de cobertura o mesures concretes per evitar desnonaments, les hem de continuar o transformar. En aquestes cobertures també hi ha una economia que avança i llocs de treball. Un altre tema és el de les condicions salarials i les mancances que tenen.

Elisenda Roca. En les formacions que s'estan potenciant, potser es prioritza el que el mercant demanda, però s'està deixant de banda el tema més relacional. Potser estaria bé ensenyar a la gent jove que no tot és la tecnologia.

Felisa Pérez. Vol recordar que durant la pandèmia, hi ha hagut un problema perquè les persones no tenien dades mòbils, motiu pel qual s'hauria de fer un estudi de la realitat perquè tothom pugui beneficiar-se d'aquesta digitalització. Els convenis col·lectius i el tipus de contractació que s'ofereix per certs treballs, poden dificultar el fet de trobar persones per ocupar-los. Per exemple, s'ofereixen contractes de curta durada o poques hores, així que la majoria de persones que cobren algun tipus d'ajuda, han de renunciar a aquesta si accepten la feina. Per aquest motiu opina que s'ha de demanar flexibilitat en les rendes o ajudes, i que fins a cert punt es puguin sumar. Respecte a la concertació, s'ha de donar més estabilitat a aquelles persones que treballen amb l'administració, són llocs que moltes vegades depenen de subvencions, s'ha de buscar estratègies en les quals la concertació sigui clau. Potenciar programes de formació que incloguin la contractació de persones que estan en atur de llarga durada, formant-los en quant a digitalització i altres necessitats. És clau la recollida de dades coordinada, que la digitalització es doni una recollida de dades unificada que ens doni una visió d'on s'ha d'invertir més i una anàlisi de la població real. Que administració tingui les dades millor recollides.

Joan Martínez. La informàtica ha de contribuir a tenir una bona vida, no ha de ser la nostra forma de vida. La formació, hem de procurar que l'ajuntament amb les seves competències que estiguin preparats. Si ajudem a construir un treball o projecte estable també ens aniria bé. Queden només dues sessions, potser hem de quedar un dia només el grup de treball per començar a concretar aquesta informació. Vol recomanar a la resta del grup, orientar les preguntes que facin als ponents de cara a obtenir recomanacions que es puguin incloure en el dictamen.

Margarita Arboix. La primera recomanació que donaria a l'ajuntament. Hi ha molts joves amb batxillerat o similar i ni treballen ni estudien, i són una part important del futur de la ciutat, i això ha de ser una prioritat. La prioritat és trobar la capacitat per tenir competències determinades, socialitzar-los per ser capaços d'adaptar-se als canvis del mercat de treball. Les relacions i la presencialitat són importants i han de ser un element fonamental, no veu la tecnologia si no va acompanyada de les humanitats. Si els joves no integren aquestes característiques, el mercat

de treball els expulsarà. Els hem de donar competències per adaptar-se als canvis del mercat de treball, instruments per empenedoria per a poder posar en pràctica les seves idees. Els hi hem de donar recursos facilitar l'empenedoria, no pot ser tan complicat. El segon element important que hem de tenir en compte, és veure de quina forma podem formar o "reciclar" les persones desocupades o que tenen inquietuds per canviar de feina. Hem de trobar oportunitats dins del món de l'alimentació, la logística, la salut pública... Hem de poder incorporar-les de nou al mercat de treball.

Es planteja parlar de l'estat el grup de treball a la Comissió Permanent, i s'informa que serà el Delfí Cosials qui ho explicarà. També es parla de la feina de prioritziació que s'està fent amb els qüestionaris, la distància que hi ha entre algunes de les recomanacions, etc.

Es tanca la sessió recordant que el grup es reunirà de nou el dia 28 de setembre.

Possibles recomanacions sobre Treball i Formació

- L'Ajuntament ha de facilitar l'activitat econòmica per generar ocupació, fomentar la innovació interna i abraçar l'externa.
- Dirigir els objectius cap al model de ciutat i economia que volem, però essent permeables als canvis que estan venint.
- Confiar en la capacitat del sector privat, tant de grans empreses com pimes i autònoms, per desenvolupar empreses sostenibles. És important abraçar la col·laboració publicoprivada.
- Cal tenir una estratègia de captació per les inversions exteriors a la ciutat, identificant quin tipus d'inversions o empreses es volen captar, quins sectors són els prioritaris, quins són els perfils requerits i on s'ubicaran.
- Respecte als proveïments a l'exterior i exportacions, s'ha de potenciar les connexions amb la resta del territori metropolità/catal i es fa necessària una estratègia d'internacionalització de les empreses, que pot estar relacionada amb la de la ciutat.
- Dissenyar una tributació justa i alhora incentivadora per a les empreses foranes que treballen a Barcelona.
- Les fugides de renda són inevitables, i en alguns casos positives si generen un efecte rebot. És important identificar on es produeixen, mesurar-les i articular aquelles polítiques que contribueixin a reduir-les allà on sigui possible.
 - Contribuir a establir més vincles entre empreses locals.

- Incentivar el consum local i en els barris.
 - Treure major profit de l'estalvi local.
 - Afavorir una economia més plural i democràtica.
 - Establir condicions laborals adequades (salari mínim) i millorant qualificacions.
 - Compra pública i de les institucions àncora.
 - Treure major profit dels actius fixos.
- Analitzar la situació i tenir en consideració les necessitats dels col·lectius que ara mateix tenen un alt grau de precarietat. L'administració ha de ser conscient d'aquesta situació de precarietat i prendre accions perquè no sigui estructural, com per exemple respecte a les seves necessitats formatives.
 - Les polítiques relacionades amb la formació i l'ocupació no poden oblidar determinats col·lectius, per exemple, centrant-se només en la gent jove. Els majors de 45 anys també es troben amb necessitats formatives que dificulten la seva reincorporació al mercat laboral.
 - Crear un sistema d'ajudes econòmiques més flexible per facilitar la incorporació laboral de les persones que les reben, com per exemple, que fins a certa quantitat es puguin sumar o que no es perdin en acceptar un contracte de curta durada o de poques hores.
 - Respecte a la concertació, donar més estabilitat a aquelles persones que treballen amb l'administració, posicions que habitualment depenen de subvencions.
 - No ens podem centrar només en la tecnologia i la digitalització. Les polítiques han de tenir en compte la complexitat de l'estructura productiva local en la seva totalitat.
 - Potenciar programes de formació que incloguin la contractació de persones que estan en atur de llarga durada, formant-los pel que fa a digitalització o altres necessitats.
 - La formació dels joves, tot i que ha de tenir una base tecnològica i digital important, ha d'anar acompanyada d'una formació en humanitats i qüestions sociològiques. Això els aportarà competències clau de cara a incorporar-se i mantenir-se dins del mercat laboral.
 - És clau la recollida que des de l'administració es disposi d'una recollida de dades coordinada i unificada que doni una visió de la situació real de la població i que pugui indicar on es necessita més inversió.